

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ
(Ο.Λ.Θ. Α.Ε.)
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΡΓΩΝ**

**ΕΡΓΟ: Επισκευή και συντήρηση
εσωτερικών χώρων του
κτιρίου υπηρεσιών της Ο.Λ.Θ.
Α.Ε. στον 1ο προβλήτα**

Αριθμός Μελέτης: 273/2012

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Ο.Λ.Θ. Α.Ε.

**ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
(Ε.Σ.Υ.)**

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2012**

I. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Άρθρο 1ο Αντικείμενο και αρχικό χρηματικό αντικείμενο της εργολαβίας

Το αντικείμενο της εργολαβίας είναι η εκτέλεση όλων των απαραίτητων εργασιών του έργου "**Επισκευή και συντήρηση εσωτερικών χώρων του κτιρίου υπηρεσιών της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. στον 1ο προβλήτα**".

Τα είδη και οι ενδεικτικές ποσότητες των προβλεπομένων εργασιών περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό Μελέτης, συμβατικές τιμές μονάδας των εργασιών είναι οι τιμές μονάδας του Τιμολογίου Μελέτης του έργου μειωμένες κατά το αντίστοιχο ποσοστό της προσφοράς του αναδόχου.

Αρχικό συμβατικό χρηματικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι, η κατά την προσφορά, αξία του έργου ΣΠ, αυξημένη με ποσά για γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος και απρόβλεπτες δαπάνες. Τα ποσά αυτά είναι ανάλογα προς τα αρχικά προβλεφθέντα μειωμένα κατά το ποσοστό έκπτωσης της εργολαβίας.

Η συνολική κατά την προσφορά δαπάνη του έργου είναι το αρχικό συμβατικό αντικείμενο όπως ορίζεται προηγούμενα προσαυξημένο με ποσό για αναθεώρηση και τον εκάστοτε ισχύοντα Φ.Π.Α.

Άρθρο 2ο Νομοθεσία

Η εκτέλεση του έργου θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3669/2008 για «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων», όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα, του Ν. 1418/84 για «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» και του Π.Δ. 609/85 για την «Κατασκευή Δημοσίων Έργων» όπως τροποποιήθηκαν, συμπληρώθηκαν και ισχύουν σήμερα. Επίσης ισχύει το Π.Δ. 319/25-8-87 (Φ.Ε.Κ. Α'150) «Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τον ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. (Ο.Λ.Θ. Α.Ε.)».

Όλες οι εργασίες θα γίνουν σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς, την εγκεκριμένη μελέτη του έργου, τις εντολές της Υπηρεσίας και γενικότερα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Όπου δεν υπάρχει νομοθετημένος εθνικός Κανονισμός αλλά υπάρχουν Ευρωπαϊκές προδιαγραφές τότε ισχύουν οι Προδιαγραφές αυτές. Όπου δεν υπάρχει νομοθετημένος εθνικός κανονισμός ή Ευρωπαϊκές Προδιαγραφές αλλά υπάρχει Σχέδιο Ελληνικού Προτύπου του ΕΛ.Ο.Τ., ισχύει το σχέδιο του ΕΛ.Ο.Τ.

Όλα τα παραπάνω θα συμπληρώνονται και από τα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της Ε.Σ.Υ.

Άρθρο 3ο Σειρά ισχύος συμβατικών τευχών

Τα συμβατικά τεύχη ισχύουν αθροιστικά και αλληλοσυμπληρώνονται. Σε περίπτωση που οι όροι των τευχών δε συμφωνούν μεταξύ τους, τότε εφαρμόζεται η σειρά ισχύος των τευχών που καθορίζεται ρητά παρακάτω :

1. Το συμφωνητικό.
2. Η Διακήρυξη της Δημοπρασίας.
3. Η Οικονομική Προσφορά.
4. Το Τιμολόγιο Μελέτης.
5. Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.).
6. Οι Τεχνικές Προδιαγραφές

7. Η Γενική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Γ.Σ.Υ.).
8. Η Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.).
9. Ο Προϋπολογισμός Μελέτης.
10. Οι εγκεκριμένες μελέτες, που θα χορηγηθούν στον ανάδοχο από την υπηρεσία και οι εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες, που θα συνταχθούν από τον Ανάδοχο, αν προβλέπεται η περίπτωση αυτή από τα συμβατικά τεύχη ή προκύπτει κατά τις ισχύουσες διατάξεις περί τροποποίησης των μελετών του έργου.
11. Το Χρονοδιάγραμμα/Πρόγραμμα κατασκευής των έργων, όπως αυτό τελικά θα εγκριθεί από την Υπηρεσία.

Τα αναφερόμενα στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων εγκεκριμένα ή συμβατικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών) για την περίπτωση που θα γίνει σύνταξη Πρωτοκόλλων Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών.

Άρθρο 4ο **Κρατήσεις του Έργου**

1. Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από κεφάλαια του προϋπολογισμού της Ο.Λ.Θ. Α.Ε.
Ο Ανάδοχος υπόκειται στις εξής κρατήσεις:

1) Υπέρ Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.)	1,0%
2) Υπέρ Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.)	0,6%
3) Υπέρ Τ.Π.Ε.Δ.Ε.	<u>1,0%</u>
Σύνολο	2,6%

Αν οι παραπάνω κρατήσεις αυξηθούν ή μειωθούν μετά τη δημοπρασία του έργου, η διαφορά θα είναι αντίστοιχα σε βάρος ή για όφελος του Αναδόχου.

Επί πλέον ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προσκομίζει στην Υπηρεσία αποδεικτικά πληρωμής της πρόσθετης υποχρέωσής του προς το Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), σύμφωνα με τον Ν. 915/1979 δύο τοις εκατό (2%) επί των τεκμαρτών κερδών του στο ποσό που εντέλλεται κάθε φορά για πληρωμή.

2. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι φόροι, τέλη, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας του έργου βαρύνει τον κύριο του έργου. Κατ' εξαίρεση αυξομειώσεις άλλων φόρων του Δημοσίου που βαρύνουν άμεσα το εργολαβικό αντάλλαγμα, βαρύνουν τον Ανάδοχο μόνο στο μέτρο που ίσχυαν κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τυχόν μεταγενέστερες αυξομειώσεις, αυξομειώνουν αντίστοιχα το οφειλόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα.

Τα δύο προηγούμενα εδάφια δεν ισχύουν για το φόρο εισοδήματος ή τις τυχόν παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού.

3. Ο Ανάδοχος επιβαρύνεται με εισφορά δύο στα εκατό (2%) επί των πιστοποιήσεων υπέρ Ταμείου Πρόνοιας Προσωπικού Ο.Λ.Θ. Α.Ε. (Τ.Π.Π./Ο.Λ.Θ. Α.Ε.) και επιπλέον 2,4% Χαρτόσημο και Ο.Γ.Α. Χαρτοσήμου επί του παραπάνω ποσοστού.
4. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να εκπληρώνει τις φορολογικές του υποχρεώσεις, όπως αυτές καθορίζονται από το Νόμο κάθε φορά.

Επί πλέον ο Ανάδοχος πρέπει να εκπληρώνει και τις υποχρεώσεις του προς το Ι.Κ.Α. και τους υπόλοιπους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, χωρίς να δικαιούται πρόσθετης αποζημίωσης αν αυξηθούν οι εισφορές προς τους Οργανισμούς αυτούς. Επίσης επιβαρύνεται και με την καταβολή δώρων και αποζημιώσεων κάθε είδους προς το υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του και οποιεσδήποτε άλλες δαπάνες εργοδοτικών επιβαρύνσεων, ασφαλιστικών κρατήσεων κ.λ.π.

Άρθρο 5ο **Εργολαβικό ποσοστό**

Το εργολαβικό ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος εργοληπτικής επιχείρησης καθώς κάθε σχετική δαπάνη του Αναδόχου ορίζεται σε 18%. Το ποσοστό αυτό υπολογίζεται στο σύνολο της δαπάνης των εργασιών που εκτελέστηκαν. Η δαπάνη υπολογίζεται με βάση τις τιμές Τιμολογίου Μελέτης και των Πρωτοκόλλων Τιμών Μονάδας Νέων εργασιών μειωμένων κατά επί μέρους ποσοστά εκπτώσεων της Προσφοράς του Αναδόχου.

Άρθρο 6ο **Μελέτη των συνθηκών εκτέλεσης του έργου**

1. Ο Ανάδοχος με την προσφορά του δηλώνει ότι μελέτησε πλήρως τις γενικές και τις τοπικές συνθήκες του έργου, καθώς επίσης και ότι αφορά τη μεταφορά, προσέγγιση, διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση των υλικών, μηχανημάτων κλπ., την υδροδότηση και ηλεκτροδότηση καθώς και οποιαδήποτε άλλα θέματα που έχουν σχέση με τον τρόπο λειτουργίας της Ο.Λ.Θ. Α.Ε., όπως είναι η θέση του έργου εντός Ελεύθερης Ζώνης (Ε.Ζ.), οι Τελωνειακές διατυπώσεις, που με οποιονδήποτε τρόπο θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις εργασίες ή το κόστος τους, σε συνδυασμό με τους όρους της μελέτης.
2. Παράλειψη του Αναδόχου για ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά τους παραπάνω όρους δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη για πλήρη συμμόρφωση με τους όρους αυτής της μελέτης.

Άρθρο 7ο **Περιεχόμενα των τιμών μονάδας του τιμολογίου και δαπάνες που βαρύνουν τον Ανάδοχο**

Οι συμβατικές τιμές μονάδας του Τιμολογίου αναφέρονται σε εργασίες περαιωμένες, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης. Οι τιμές αυτές, αυξημένες με το νόμιμο ποσοστό γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους του Αναδόχου, περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή των έργων, καλύπτουν όλα τις άμεσες ή έμμεσες δαπάνες του Αναδόχου και, με την επιφύλαξη της αναθεώρησής τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, αποτελούν την πλήρη αποζημίωση για την εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τα παραπάνω.

Άρθρο 8ο **Αναθεώρηση τιμών**

Ο θεσμός της αναθεώρησης των τιμών ρυθμίζεται στο άρθρο 54 του Ν.3669/08.

1. Οι συμβατικές τιμές κάθε σύμβασης δημοσίου έργου αναθεωρούνται κάθε ημερολογιακό τρίμηνο (αναθεωρητική περίοδος) και με βάση τα στοιχεία και δεδομένα της εικοστής μέρας του πρώτου μήνα της περιόδου αυτής, ενιαία για όλη τη χώρα. Σε όλη τη διάρκεια της καθεμιάς αναθεωρητικής περιόδου οι αναθεωρημένες συμβατικές τιμές παραμένουν σταθερές.
2. Η αναθεώρηση υπολογίζεται για τις εργασίες που πραγματικά εκτελέστηκαν μέσα στο προβλεπόμενο από το άρθρο 46 του Ν.3669/08 χρονοδιάγραμμα.
3. Ως χρόνος εκκίνησης για τον υπολογισμό της αναθεώρησης κάθε εργολαβικής σύμβασης ορίζεται το ημερολογιακό τρίμηνο μέσα στο οποίο υποβλήθηκε η προσφορά (εφόσον πρόκειται για σύμβαση, που καταρτίστηκε ύστερα από δημοπρασία).

Άρθρο 9ο
Υπογραφή Σύμβασης - Τόπος διαμονής εργολάβου
Αντίκλητος εργολάβου

Τα ισχύοντα περί συμβάσεων αναφέρονται στο άρθρο 30 του Ν.3669/08.

1. Η Διεύθυνση Μελετών και Κατασκευής Έργων της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. κοινοποιεί στον Ανάδοχο την εγκριτική απόφαση της δημοπρασίας μέσα στο χρόνο ισχύος της προσφοράς του, όπως ορίζεται στη διακήρυξη. Ταυτόχρονα τον καλεί σε ορισμένο τόπο (Κεντρικά Γραφεία Ο.Λ.Θ. Α.Ε.) και σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε μέρες από την κοινοποίηση, να προσέλθει και υπογράψει την Εργολαβική Σύμβαση με τον νόμιμο εκπρόσωπο της Ο.Λ.Θ. Α.Ε., και να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης σύμφωνα με την Διακήρυξη και το άρθρο 35, του Ν.3669/2008. Αν ο Ανάδοχος δεν προσέλθει για την υπογραφή της Σύμβασης ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της Σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος χωρίς να του κοινοποιείται ειδική πρόσκληση και καταπίπτει υπέρ της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία, ως ειδική ποινή. Η έκπτωση κηρύσσεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.
2. Κατά την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής έργου, ύστερα από διαγωνισμό, επαναυπολογίζονται, σε συνδυασμό με την έκπτωση, οι προβλεπόμενες δαπάνες για το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.), την αναθεώρηση και γενικά οτιδήποτε προβλέπεται πέραν της δαπάνης του έργου (Άρθρο 30 παρ.10 του Ν.3669/2008).
3. Κατά την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος δηλώνει την έδρα της επιχείρησής του και την ακριβή της διεύθυνση. Κάθε μελλοντική μεταβολή μέχρι την οριστική εκκαθάριση της εργολαβίας είναι υποχρεωμένος να τη δηλώνει γραπτά στη Διευθύνουσα Υπηρεσία αμέσως, αλλιώς κάθε κοινοποίηση στη διεύθυνση που έχει δηλώσει επιφέρει όλα τα νόμιμα αποτελέσματά της.
4. Κατά την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διορίσει τον αντίκλητό του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και αποδεκτό από αυτή. Ταυτόχρονα κατατίθεται και δήλωση αποδοχής του διορισμού του. Για τον αντίκλητο ισχύουν επίσης και όλες οι υπόλοιπες διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 9 και του άρθρου 44 Ν. 3669/2008.

Άρθρο 10ο
Προθεσμία Περατώσεως έργου

Η προθεσμία περάτωσης του έργου ορίζεται σε εξήντα (60) ημέρες. Η προθεσμία αρχίζει να μετράει από την ημερομηνία υπογραφής του Συμφωνητικού.

Τα περί προθεσμιών αναφέρονται στο άρθρο 48 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 11ο
Ποινικές Ρήτρες

Τα ισχύοντα περί ποινικών ρητρών αναφέρονται στο άρθρο 49 του Ν.3669/2008.

Με τη σύμβαση ορίζονται οι ποινικές ρήτρες οι οποίες καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, αν ο Ανάδοχος υπερβεί, με υπαιτιότητά του, τη συνολική προθεσμία κατασκευής του έργου. Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν ανακαλείται.

Για κάθε ημέρα καθυστέρησης περάτωσης του έργου μετά την προθεσμία που ορίστηκε και που οφείλεται σε υπαιτιότητα του Αναδόχου, επιβάλλεται ποινική ρήτρα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 49 του Ν.3669/08.

Άρθρο 12ο **Χρονοδιάγραμμα κατασκευής**

Τα ισχύοντα για το Χρονοδιάγραμμα κατασκευής αναφέρονται στο άρθρο 46 του Ν. 3669/2008.

1. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, να συντάξει και να υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου με κατάλληλη τεχνική έκθεση.
2. Για την έγκριση του χρονοδιαγράμματος από τη Διεύθυνση Μελετών και Κατασκευής Έργων της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 46, παρ. 2 του Ν. 3669/2008.
3. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών ή στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 46 παρ. 2 του Ν.3669/2008.
4. Εάν ο Ανάδοχος δεν υποβάλει το χρονοδιάγραμμα μέσα στην οριζόμενη προθεσμία (πρωτόκολλο Ο.Λ.Θ. Α.Ε.) ή εάν δεν το τηρεί, τότε μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος (σύμφωνα με το άρθρο 61 του Ν.3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα).

Άρθρο 13ο **Αντικείμενο της εργολαβίας - Τροποποίηση και σύνταξη Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα**

1. Αντικείμενο της εργολαβίας είναι οι εργασίες που απαιτούνται για την επισκευή και συντήρηση των εσωτερικών χώρων του κτιρίου υπηρεσιών της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. στον 1ο προβλήτα. Συνοπτικά περιλαμβάνει τα παρακάτω:
 - Μικρής έκτασης εσωτερικές επισκευές και διασκευές που δεν μεταβάλλουν τη φέρουσα κατασκευή του κτιρίου. Δεν γίνονται επεμβάσεις στις όψεις του κτιρίου εξωτερικά.
 - Προσαρμοσμένη εξωτερική κατασκευή στο ισόγειο για την εξυπηρέτηση και τη πρόσβαση στο κτίριο των ατόμων με αναπηρία.
 - Εσωτερικοί χρωματισμοί χωρίς τη χρήση ικριωμάτων.
 - Αλλαγή και επισκευή δαπέδων ανάλογα με τον χώρο.
 - Συντήρηση, επισκευή και διασκευή εγκαταστάσεων και αγωγών στο κτίριο.
 - Αντικατάσταση εσωτερικών κουφωμάτων στο ίδιο άνοιγμα.

Η εκτέλεση των εργασιών αυτών ανατίθεται στον ανάδοχο με την Εργολαβική Σύμβαση.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να εκτελέσει τις εργασίες αυτές με τις τροποποιήσεις που μπορεί να επιφέρει η Υπηρεσία στην ποιότητα, το είδος ή την ποσότητά τους, όπως ορίζεται στο άρθρο 57 του Ν. 3669/2008, αλλά και το άρθρο 56 του Ν. 3669/2008 που αφορά στις επείγουσες πρόσθετες εργασίες. Για την εκτέλεση των ανωτέρω συμπληρωματικών εργασιών απαιτείται η σύναψη σύμβασης. Κάθε σύμβαση επόμενη της αρχικής συνοδεύεται από «Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα εργασιών».

2. Εάν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών που είχαν προβλεφθεί, τότε συντάσσεται Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών (Α.Π.Ε.), σύμφωνα με τα άρθρα 56 και 57 του Ν. 3669/2008, που προσδιορίζει τις αναγκαίες μεταβολές και την αντίστοιχη δαπάνη. Εάν στον Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα περιλαμβάνονται και νέες εργασίες στις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδος, τότε συντάσσεται και Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.). Οι Α.Π.Ε. και τα Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. συντάσσονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και υπογράφονται από τον Ανάδοχο.

Εάν ο Ανάδοχος δεν υπογράψει ή εάν υπογράψει με επιφύλαξη, έχει δικαίωμα ένστασης. Ο Α.Π.Ε. και τα Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε. διαβιβάζονται μαζί με την Αιτιολογική έκθεση και την τυχόν ένσταση και τη γνώμη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την ένσταση ύστερα και από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου, στην Προϊσταμένη Αρχή για έγκριση. Μετά την έγκριση ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες.

Άρθρο 14ο **Διεύθυνση του έργου από τον Ανάδοχο**

1. Λόγω του χαρακτήρα του έργου ορίζεται, ότι το έργο πρέπει να παρίσταται Πολιτικός Μηχανικός, που θα το διευθύνει αυτοπροσώπως μέχρι την πλήρη κατασκευή του. Ο παραπάνω διευθύνων τα έργα μηχανικός πρέπει να έχει τη σχετική εμπειρία για την κατασκευή του έργου και η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να μην τον αποδεχθεί, εφόσον δεν εκπληρώνει τις σχετικές προϋποθέσεις.
2. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από καμιά υποχρέωση ή ευθύνη του απέναντι στην Υπηρεσία λόγω της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 15ο **Συμμόρφωση του Αναδόχου προς τη Σύμβαση και τις διαταγές της Υπηρεσίας – Γενικές Υποχρεώσεις του Αναδόχου**

Οι γενικές υποχρεώσεις του Αναδόχου περιγράφονται στο άρθρο 37 του Ν. 3669/2008.

1. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να τηρεί με ακρίβεια τη διάταξη και τις διαστάσεις των διαφόρων μερών του έργου όπως προκύπτουν από τα σχέδια ή άλλα στοιχεία της μελέτης.

Για αυτό οφείλει πριν από κάθε έναρξη εργασιών να προβαίνει με δική του δαπάνη και ευθύνη σε:

- α) αριθμητικό έλεγχο των αναφερομένων διαστάσεων στα σχέδια και σε περίπτωση που δεν συμφωνούν μεταξύ τους ή λείπουν μερικές ή δεν είναι ευκρινείς, να ζητήσει έγκαιρα από την Υπηρεσία την απαιτούμενη διόρθωση ή διασαφήνιση.
- β) προσαρμογή ή συμπλήρωση ή τροποποίηση, εφόσον απαιτηθεί και μετά εφαρμογή των σχεδίων τεχνικών έργων που θα του παραδοθούν. Αυτό θα απαιτηθεί, εφόσον προκύψουν διάφορες δυσχέρειες ή ειδικές τοπικές συνθήκες.

Τα αποτελέσματα των εργασιών, που αναφέρονται παραπάνω θα υποβάλλονται από τον ανάδοχο στην Υπηρεσία, μόνο δε μετά τον έλεγχο και τη θεώρηση των κατασκευαστικών σχεδίων, θα αρχίσει η εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τα σχέδια αυτά. Ανάλογα με τη φύση του έργου η διαδικασία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί και χωριστά για κάθε αυτοτελές τμήμα του έργου.

Κάθε τροποποίηση που θα προτείνει ο Ανάδοχος θα πραγματοποιείται, εφόσον απαιτείται, μετά από σχετική συναίνεση και έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιεί τα εγκεκριμένα σχέδια της μελέτης όπως και τα υλικά που έπονται σ' αυτή, εφ' όσον το κρίνει αναγκαίο, και με τους περιορισμούς του Ν. 1418/84 και 609/85 καθώς επίσης και με το άρθρο 31 παρ.5 του Ν.3316/05.

Ο Ανάδοχος δεν έχει δικαίωμα να κάνει καμιά αυθαίρετη κατά την κρίση του τροποποίηση και οποιαδήποτε άλλη αλλαγή πάνω στα σχέδια, που θα επηρέαζε την ποιότητα και τα γεωμετρικά ή τοπογραφικά χαρακτηριστικά των κατασκευών. Επομένως καμιά αποζημίωση δεν δικαιούται για οποιαδήποτε μεταβολή των συμβατικών σχεδίων που γίνεται χωρίς την έγγραφη διαταγή ή έγκριση της Υπηρεσίας και συνεπάγεται μεγαλύτερη δαπάνη, έστω και αν αυτή καθιστά το όλο έργο στερεότερο ή βελτιώνει τη μορφή του.

Αντίθετα για κάθε μεταβολή, από την οποία επήλθε τυχόν οικονομία στο έργο καταβάλλεται στον Ανάδοχο μόνο η δαπάνη των εργασιών που εκτελέστηκαν.

2. Οι έγγραφες εντολές που δίνονται από το αρμόδιο όργανο για συμπλήρωση ή τροποποίηση των στοιχείων της μελέτης, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 57 του Ν.3669/2008, καθώς και η εκτέλεση των εγκεκριμένων συμπληρωματικών εργασιών, είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο.

Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται αποζημίωση ή αύξηση τιμής για μεταβολές που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή, έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο. Σε περίπτωση μείωσης ποσοτήτων ή διαστάσεων, καταβάλλεται μόνο η αξία των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεσθεί. Παράλληλα, αν η μείωση των ποσοτήτων ή διαστάσεων έγιναν χωρίς γραπτή διαταγή, δεν αποκλείεται εφαρμογή των διατάξεων για κακοτεχνία.

3. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η διαταγή για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις δίνεται προφορικά στον τόπο των έργων και καταχωρείται στο ημερολόγιο. Αν τη διαταγή αυτή τη δίνει ο επιβλέπων, οφείλει να ενημερώσει αμέσως γραπτά τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, για την έκδοση κανονικής διαταγής. Αν η διαταγή διαφοροποιεί μερικά ή ολικά τις εντολές του επιβλέποντα, ο Ανάδοχος αποζημιώνεται για τις εργασίες που έχει εκτελέσει σύμφωνα με την εντολή της επίβλεψης μέχρι τη λήψη της εντολής της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.
4. Εάν κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, ο Ανάδοχος αντιμετωπίσει συνθήκες ή εμπόδια τα οποία δεν έχουν προβλεφθεί από τη Σύμβαση, οφείλει να ειδοποιήσει αμέσως και γραπτά την Υπηρεσία, και να υποβάλει τις προτάσεις του για την αντιμετώπιση των προβλημάτων κατασκευής. Προς τις αποφάσεις της Υπηρεσίας είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί. Σε περίπτωση διαφωνίας, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ν. 3669/2008.
5. Για τις τροποποιήσεις της μελέτης, τις αυξομειώσεις των εργασιών και τις νέες εργασίες, εφαρμόζονται τα άρθρα 56 και 57 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 16ο **Προσωπικό Αναδόχου**

1. Για την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τη Σύμβαση, για τις επί τόπου μετρήσεις και για όλες τις υπόλοιπες βοηθητικές εργασίες που είναι αναγκαίες για την άρτια εκτέλεση του έργου, ο Ανάδοχος πρέπει να διαθέτει το απαραίτητο επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και τον αναγκαίο αριθμό μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων καθώς και εργατοτεχνιτών και χειριστών μηχανημάτων και μεταφορικών μέσων. Ο αριθμός μηχανημάτων και των εργαζομένων θα προσαρμόζεται στις απαιτήσεις του έργου. Αν η Υπηρεσία διαπιστώσει ότι το έργο καθυστερεί σε σχέση με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, τότε έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τον Ανάδοχο την αύξηση ή αντικατάσταση του εργαζόμενου προσωπικού και μηχανημάτων, χωρίς ο Ανάδοχος να έχει κανένα δικαίωμα για άρνηση ή πρόσθετη αποζημίωση. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος έχει την πρόσθετη υποχρέωση να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία ονομαστικό κατάλογο των εργαζομένων στο έργο και των χρησιμοποιούμενων μηχανημάτων.
2. Όλα τα μέλη του προσωπικού του Αναδόχου, πρέπει να έχουν τα κατάλληλα και νόμιμα προσόντα για το σκοπό που χρησιμοποιούνται. Επικεφαλής του προσωπικού στον τόπο του έργου θα είναι Πολιτικός Μηχανικός, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 της Ε.Σ.Υ. Όλοι οι εργαζόμενοι θα είναι ασφαλισμένοι σε Ασφαλιστικά Ταμεία ή Ασφαλιστικούς Οργανισμούς.
3. Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να διατάξει την απομάκρυνση από το έργο προσωπικού του Αναδόχου για απείθεια ή ακαταλληλότητα. Για πράξεις δόλου ή αμέλειας του προσωπικού, οι οποίες με οποιονδήποτε άμεσο ή έμμεσο τρόπο επηρεάζουν αρνητικά το έργο, την ευθύνη στο ακέραιο την φέρει ο Ανάδοχος.

Άρθρο 17ο **Επιμετρήσεις**

Στο άρθρο 52 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 186 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα, αναφέρονται τα ισχύοντα για τις επιμετρήσεις.

Άρθρο 18ο **Εντολές πληρωμής Αναδόχου**

1. Οι πληρωμές στον Ανάδοχο διενεργούνται με εντολές πληρωμής που εκδίδονται από τη Διεύθυνση Μελετών και Κατασκευής Έργων της Ο.Λ.Θ. Α.Ε., ύστερα από την υποβολή από τον Ανάδοχο πιστοποίησης των εργασιών που εκτελέστηκαν και έγκρισης αυτής από το Δ.Σ./Ο.Λ.Θ. Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 53 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 134 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα.
2. Όλες οι πληρωμές που γίνονται στον Ανάδοχο κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του ολικού εργολαβικού ανταλλάγματος που εκκαθαρίζεται μετά την οριστική παραλαβή.
3. Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και για την πληρωμή συνοδεύονται μόνο από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εργασιών που εκτελέστηκαν από την αρχή του έργου, τα παραστατικά στοιχεία των τυχόν απολογιστικών εργασιών, το συνοπτικό πίνακα του υπολογισμού της αναθεώρησης και από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν αποζημιώσεις ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του εργοδότη. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς, όπως ορίζεται στα άρθρα 52 και 53 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 186 και 134, αντιστοίχως, του Ν. 4070/2012 και ισχύουν σήμερα.
4. Για την πληρωμή του ποσού της πιστοποίησης ο Ανάδοχος πρέπει να προσκομίζει αποδεικτικά εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του προς το Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), Ι.Κ.Α. ή άλλους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, καθώς και κάθε άλλο απαραίτητο δικαιολογητικό.

Άρθρο 19ο **Συμπληρωματικές εργασίες - Κανονισμός τιμών μονάδας νέων εργασιών**

Για αυξομειώσεις εργασιών και νέες εργασίες εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του Ν.3669/2008.

1. Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα, αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, να συνάπτει σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου, με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των τυχόν απαιτούμενων μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες. Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου

να υπογραφεί η σύμβαση για την εκτέλεσή τους, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου.

2. Για τον κανονισμό των τιμών μονάδας νέων εργασιών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 20ο

Μείωση ποσοτήτων εργασιών – Επί έλασσον δαπάνες

Οι συμβατικές ποσότητες εργασιών μιας σύμβασης εκτέλεσης δημοσίου έργου επιτρέπεται να μειωθούν και η δαπάνη που «εξοικονομείται» («επί έλασσον δαπάνη») να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση άλλων εργασιών της ίδιας εργολαβίας, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 57 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 21ο

Απολογιστικές εργασίες

Κατά την εκτέλεση του έργου μπορεί η Υπηρεσία με ειδική εντολή να διατάζει την απολογιστική εκτέλεση ορισμένων εργασιών. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 55 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 22ο

Βλάβες στο έργο - Αναγνώριση αποζημίωσης

Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση από τον κύριο του έργου για οποιαδήποτε βλάβη επέρχεται στα έργα, για οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικών και γενικά για οποιαδήποτε ζημία του που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χρήση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής του έργου ή ανωτέρας βίας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 58 του Ν. 3669/2008. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις βλάβες που τον βαρύνουν με δικές του δαπάνες.

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν τις βλάβες στα έργα και την αναγνώριση αποζημίωσης αναγράφονται στο άρθρο 58 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 23ο

Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης

1. Αν κατά την κατασκευή των έργων η επίβλεψη θεωρεί ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά δεν τηρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών ή γενικά είναι ακατάλληλα, τότε διατάσσεται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία η μη χρησιμοποίησή τους.
2. Αν κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων μέχρι την οριστική παραλαβή, οποιοδήποτε τμήμα του έργου παρουσιάζει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται από τον Ανάδοχο, τότε κοινοποιείται σε αυτόν ειδική διαταγή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η ειδική διαταγή προσδιορίζει τα ελαττώματα και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους. Στην αποκατάσταση μπορεί να περιλαμβάνεται η καθαίρεση των ελαττωματικών εργασιών και η ανακατασκευή τους, αν αυτή επιβάλλεται. Αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η αποκατάσταση του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες, τότε καθορίζει ποσοστό μείωσης της αμοιβής του Αναδόχου για τις αντίστοιχες εργασίες.

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν τα θέματα που σχετίζονται με την Ακαταλληλότητα των υλικών, Ελαττώματα και Παράλειψεις συντήρησης αναφέρονται στο άρθρο 60 του Ν.3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα

Άρθρο 24ο **Ημερολόγιο έργου**

1. Κατά την εκτέλεση του έργου, με μέριμνα του Αναδόχου τηρείται ημερολόγιο. Το ημερολόγιο είναι βιβλιοδετημένα διπλότυπα αριθμημένα φύλλα. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται σε αυτό στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα, τις εκτελούμενες εργασίες συνοπτικά, τις εργαστηριακές δοκιμές, τις εντολές και παρατηρήσεις της επίβλεψης, τυχόν έκτακτα περιστατικά και οποιοδήποτε άλλο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο για την παροχή εικόνας προόδου του έργου.
2. Το ημερολόγιο υπογράφεται από εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης και τον εκπρόσωπο του Αναδόχου. Το ένα αποκοπτόμενο φύλλο περιέρχεται στην Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Τα περί ημερολογίου του έργου αναφέρονται στο άρθρο 47 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 25ο

Διευκολύνσεις σε άλλους κατασκευαστές - προστασία υφισταμένων κατασκευών

1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διευκολύνει την εργασία άλλων εργολάβων που εκτελούν έργα για την Ο.Λ.Θ. Α.Ε., είτε τα έργα αυτά δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική Σύμβαση είτε εξαιρέθηκαν αργότερα νόμιμα. Επίσης πρέπει να διευκολύνει τις εργασίες της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. ή οποιουδήποτε τρίτου που ασχολείται με την εκτέλεση έργου μέσα ή κοντά στο εργοτάξί του.
2. Επίσης ο Ανάδοχος πρέπει να έχει υπ' όψη του ότι στην περιοχή εκτέλεσης του έργου πιθανόν να υπάρχουν και άλλα έργα, εμφανή ή αφανή, όπως ηλεκτροφόρα καλώδια, δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, σιδηροτροχιές, φρεάτια, στύλοι, περιφράξεις, κτίσματα, μόνιμες τοπογραφικές σημάνσεις και αφετηρίες κ.λ.π.

Προκειμένου να αποφευχθούν κίνδυνοι για την ζωή του προσωπικού του Αναδόχου ή τρίτων, ή προξένηση ζημιών ή φθορών στα υπάρχοντα έργα με επιπλέον συνέπειες για τη λειτουργία της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. ή τρίτων, καθορίζονται συμβατικά τα παρακάτω:

- 2.1. Αμέσως μετά την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος πρέπει να ζητήσει γραπτά από τους αρμόδιους για κάθε περίπτωση φορείς - δηλ. Τμήματα Μηχανολογικού, Ηλεκτρολογικού, Κατασκευής και Συντήρησης Υποδομών Ο.Λ.Θ. Α.Ε., Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ε.Υ.Α.Θ., κ.λ.π., να του καθορίσουν, πάνω σε τοπογραφικό διάγραμμα που θα στείλει την ακριβή διέλευση των δικτύων ή τις θέσεις των υπογείων έργων. Όλες αυτές οι ενέργειες καθώς και οποιεσδήποτε άλλες θα απαιτηθούν για τον ίδιο σκοπό, θα γίνουν με την μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη του Αναδόχου.
- 2.2. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να παίρνει τα αναγκαία μέτρα για κάθε περίπτωση και μέχρι του πέρατος των εργασιών του, για την προφύλαξη των υπαρχόντων έργων ή δικτύων, χωρίς καμιά πρόσθετη αποζημίωση. Εάν υπάρξει ανάγκη να μετατοπισθεί κάποιο δίκτυο ή έργο, ο Ανάδοχος πρέπει εφ' όσον διαταχθεί γραπτά από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, να εκτελέσει τις απαραίτητες εργασίες. Η μέριμνα και η ευθύνη για τα έργα αυτά είναι του Αναδόχου. Η αποζημίωση του Αναδόχου θα γίνει σύμφωνα με το Νόμο, εκτός αν η μετατόπιση προβλεπόταν στην Μελέτη.
- 2.3. Εάν ο Ανάδοχος προκαλέσει οποιαδήποτε ζημιά ή φθορά στα υπάρχοντα δίκτυα ή έργα ή ανθρώπους, τόσο κατά την έρευνα για τα υπάρχοντα δίκτυα ή έργα, όσο και κατά την εκτέλεση του έργου, την ευθύνη στο ακέραιο την φέρει ο ίδιος. Ο Ανάδοχος πρέπει να αποκαταστήσει άμεσα, με δική του μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη, τις ζημιές ή φθορές που θα προκαλέσει. Σε καμιά περίπτωση η Ο.Λ.Θ. Α.Ε.

- δεν επιβαρύνεται με αποζημίωση για ζημιές, φθορές, ατυχήματα κ.λ.π. που θα προκαλέσει ο Ανάδοχος. Οι αποζημιώσεις αυτές οπωσδήποτε βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 2.4. Εάν ο Ανάδοχος δεν αποκαταστήσει άμεσα τις ζημιές ή φθορές, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να τις αποκαταστήσει με δικά της συνεργεία και να καταλογίσει τη σχετική δαπάνη στον Ανάδοχο.

Άρθρο 26ο

Ειδικές υποχρεώσεις του αναδόχου για τις περιπτώσεις υπερωριακής, νυκτερινής εργασίας - εργασία σε αργίες και εορτές

1. Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής ή νυκτερινής εργασίας και εργασίας κατά τις Αργίες και Εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους Νόμους και κανονισμούς, που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία, κατά την κρίση της Υπηρεσίας, η υπερωριακή ή νυκτερινή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις Αργίες και Εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση, και χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, αναλαμβάνοντας και όλες τις δαπάνες.
2. Ειδικά για την υπερωριακή εργασία η Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφόσον κρίνεται απαραίτητη τέτοια συνηγορία και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές.
3. Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών του Έργου.
4. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνες του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του, του κοινού και εν γένει κάθε φύσεως κυκλοφορίας, καθώς και κατάλληλα μέσα, που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη ορθή και αποδοτική εκτέλεση των εργασιών.
5. Ο Ανάδοχος πρέπει να λάβει υπόψη του την ισχύουσα Νομοθεσία για ηχορύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, για τον προγραμματισμό εκτέλεσης του Έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυκτερινές θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορυπαίνουν την περιοχή και να λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορύπανση.

Άρθρο 27ο

Επίβλεψη - προσπελασιμότητα χώρων και στοιχείων

1. Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Υπηρεσίας σε όλες τις δραστηριότητές του και καθ' όλη τη διάρκεια της Σύμβασης.
Οι έλεγχοι αυτοί, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, αναφέρονται :
 - στις μελέτες και έρευνες του Αναδόχου
 - στην κατασκευή του Έργου και τους ποιοτικούς ελέγχους
 - στη συντήρηση του Έργου
 - σε κάθε άλλη δραστηριότητα που απορρέει από την εκτέλεση της Σύμβασης.
2. Η Επίβλεψη θα ασκείται από τους εντεταλμένους της Υπηρεσίας, ήτοι από άτομα που θα ανήκουν στο εκάστοτε μόνιμο ή/ και έκτακτο προσωπικό της, καθώς και τους εκάστοτε Συμβούλους της.

Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει, εξασφαλίζει και διευκολύνει την ελεύθερη και ανεμπόδιστη προσπέλαση των εντεταλμένων προς Επίβλεψη ατόμων (όπως επίσης και για όποιον άλλον η Υπηρεσία δώσει την σχετική έγκριση)

- σε όλους τους χώρους και θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες μελετών, συμπληρωματικών ερευνών, κατασκευών, συντήρησης, αποκατάστασης βλαβών κλπ.
- σε όλους τους χώρους και θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες ελέγχων ποιοτικών και/ή ποσοτικών
- σε όλους τους χώρους παραγωγής βιομηχανικών / βιοτεχνικών υλικών ή προκατασκευασμένων στοιχείων του Έργου, προοριζομένων για εξοπλισμό ή για ενσωμάτωση στο Έργο
- σε όλα τα στοιχεία (πρωτογενή και επεξεργασμένα) που συγκεντρώνει ο Ανάδοχος από πάσης φύσεως μετρήσεις, καταμετρήσεις, είτε αυτά είναι τεχνικά, ή κυκλοφοριακά κλπ.

Η υποχρέωση αυτή του Αναδόχου ισχύει χωρίς γεωγραφικούς ή άλλους (π.χ. χρονικούς) περιορισμούς.

Ειδικότερα για χώρους που είναι κλειδωμένοι (π.χ. αποθήκες υλικών) και μη συνεχώς φυλασσόμενοι, απαιτείται 24ωρη προειδοποίηση.

3. Ο Κύριος του Έργου διατηρεί το δικαίωμα να διαρθρώνει και οργανώνει την Υπηρεσία που θα ασκεί τους ελέγχους κατά τον τρόπο που κρίνει εκάστοτε σκόπιμο. Τούτο σημαίνει ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:
 - την ιεραρχημένη διάκριση σε κλιμάκια και την αντίστοιχη κατανομή αρμοδιοτήτων
 - την κατανομή του έργου / αρμοδιοτήτων σε περισσότερες υπηρεσίες - μονάδες παρακολούθησης / ελέγχων στον ίδιο χρόνο ή/ και διαχρονικά
 - την πρόσληψη Συμβούλων για περιορισμένο έργο ή χρόνο ή απεριόριστα.
4. Η Υπηρεσία θα γνωρίζει εγκαίρως στον Ανάδοχο τον(τους) Επιβλέποντα(ες) με – αν απαιτείται - διευκρίνιση τυχόν ορίων της εξουσιοδότησής τους. Όπως είναι αυτονόητο κατά τη διάρκεια της Σύμβασης θα υπάρχουν μεταβολές που και αυτές θα γνωστοποιούνται εγκαίρως στον Ανάδοχο. Σε κάθε μεταβολή θα διευκρινίζεται αν προηγούμενες γνωστοποιήσεις καταργούνται. Εν σιωπή νοείται ότι παραμένουν σε ισχύ. Ο όρος "Επίβλεψη" προσωποποιείται στα πρόσωπα που έχει ορίσει ή θα ορίσει ο Κύριος του Έργου [στον(στους) Επιβλέποντα(ες)] και την(τις) Υπηρεσία(ες)].
5. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας και της Επίβλεψης που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου, την ασφαλή / άρτια συντήρηση και λειτουργία του και την εν γένει ικανοποιητική εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τη Σύμβαση.
6. Η άσκηση Επίβλεψης και οποιωνδήποτε άλλων ελέγχων από την Υπηρεσία ουδόλως απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες Νόμους, Διατάξεις κλπ., ούτε εξασθενίζει τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του, που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης Δημοπρασίας, της παρούσας ΕΣΥ και των λοιπών Συμβατικών Τευχών.
7. Σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Αναδόχου σε σχέση με την ασφάλεια του Έργου, των εργαζομένων και όλων των εγκαταστάσεων, κατασκευών γίνεται αναφορά στη σχετική παράγραφο της παρούσας ΕΣΥ.

Άρθρο 28ο **Μηχανικός εξοπλισμός**

1. Ο Ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει όλα τα αναγκαία μηχανήματα, εργαλεία και όργανα, τα μεταφορικά μέσα και τις διάφορες εγκαταστάσεις για την καλή εκτέλεση του έργου.

Υποχρέωση του επίσης είναι να τα συντηρεί και να τα επισκευάζει ώστε να βρίσκονται σε κατάσταση καλής και ασφαλούς λειτουργίας, όπως καθορίζεται από τις σχετικές διατάξεις ασφαλείας κλπ.

2. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα με ειδικές διαταγές να ορίζει τον ελάχιστο αριθμό κατά είδος και το χρόνο απασχολήσεως των μηχανημάτων, για την έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου.
3. Είναι δυνατό, εφ' όσον αυτό ζητηθεί, ο Ανάδοχος, να χρησιμοποιήσει μηχανήματα κ.λ.π. της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. σύμφωνα με το ισχύον τιμολόγιο διαθέσεώς τους και με όσα ισχύουν για μίσθωση μηχανημάτων της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. Καθορίζεται πάντως συμβατικά ότι η διάθεση από την Ο.Λ.Θ. Α.Ε. των μηχανημάτων δεν είναι υποχρεωτική και εξαρτάται από τις ανάγκες του.

Άρθρο 29ο

Διοικητική παραλαβή για χρήση του έργου πριν από την αποπεράτωση

1. Η Ο.Λ.Θ. Α.Ε. έχει το δικαίωμα να παραλάβει από τον Ανάδοχο για χρήση το έργο ή αυτοτελές τμήμα του, πριν την οριστική παραλαβή, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν. 3669/2008. Αυτό πρέπει να το λάβει υπ' όψη του ο Ανάδοχος και στην σύνταξη του χρονοδιαγράμματος και στην έκταση των μετώπων εργασίας του.
2. Η διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του προϊσταμένου της διευθύνουσας υπηρεσίας, του επιβλέποντος και του αναδόχου. Αν το έργο παραδίδεται για χρήση σε υπηρεσία άλλη από τον φορέα κατασκευής του συμπράττει στο πρωτόκολλο και εκπρόσωπος της υπηρεσίας αυτής. Αν ο ανάδοχος κληθεί και δεν παραστεί ή αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, αυτό συντάσσεται από τους λοιπούς, με σχετική μνεία κατά περίπτωση και του κοινοποιείται. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει μνεία του έργου ή των τμημάτων που παραδίδονται για χρήση και συνοπτική περιγραφή της κατάστασης των εργασιών. Για βλάβες που θα προκληθούν απ' αυτή τη χρήση, εφαρμόζεται κατ' αναλογία το άρθρο 58 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 30ο

Έκπτωση Αναδόχου

1. Αν ο Ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας που του δίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση ή το Νόμο, μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από την εργολαβία. Ειδικότερα ισχύουν όσα αναφέρονται στο άρθρο 61 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα.

Άρθρο 31ο

Οργάνωση εργοταξίου - Αποκατάσταση μεταβολών χώρου εργοταξίου - Οργάνωση συνεργείων και μεταφορά υλικών

1. Οι ακάλυπτοι χώροι μέσα στην περιοχή της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. που είναι απαραίτητοι για την εγκατάσταση του εργοταξίου του Αναδόχου, θα διατίθενται από την Ο.Λ.Θ. Α.Ε. δωρεάν. Η θέση και η χρήση των χώρων θα είναι τέτοια, ώστε να μην εμποδίζεται η λειτουργία του Λιμένα. Ο Ανάδοχος δε μπορεί να αξιώσει αποζημίωση για τυχόν καθυστερήσεις ή εμπόδια στις εργασίες του εξ αιτίας της στενότητας ή της θέσης του χώρου του εργοταξίου ή εξ αιτίας της λειτουργίας του Λιμένα και των τελωνειακών ελέγχων. Όλες οι φορτοεκφορτώσεις, μεταφορές και μετακινήσεις των υλικών από τις θέσεις αποθήκευσης (κατά τις δυνατότητες την Ο.Λ.Θ. Α.Ε.) μέχρι τη θέση τοποθέτησης τους θα γίνουν με την μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου.

2. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνήσει με δική του ευθύνη και δαπάνες για την κατασκευή στον χώρο του εργοταξίου όλων των απαραίτητων εγκαταστάσεων - δηλαδή αποθήκη, γραφείο, ηλεκτροδότηση, υδροδότηση, τηλεφωνική σύνδεση κ.λ.π.
3. Ο Ανάδοχος πρέπει να διαθέτει μέχρι το τέλος των εργασιών όλα τα απαραίτητα όργανα ακριβείας, όπως χωροβάτη, ταχύμετρο, σταδία, ακόντια κ.λ.π., όλα τα εργαλεία και μέσα για την επιμέτρηση των διαφόρων εργασιών, καθώς επίσης και αριθμό μεταλλικών μιτρών για να παίρνονται δοκίμια σκυροδέματος σύμφωνα με τον Κανονισμό Τεχνολογίας Σκυροδέματος ή σύμφωνα με ειδικότερους όρους της μελέτης.
4. Ο Ανάδοχος πρέπει να μεριμνήσει για την κατασκευή και συντήρηση με ευθύνη του και δαπάνες του όλων των απαραίτητων δρόμων προσέγγισης, με τα υπόλοιπα βοηθητικά έργα, από το εργοτάξιο στη θέση εφοδιασμού με υλικά ή στη θέση απόρριψης των άχρηστων υλικών.
5. Ο Ανάδοχος μπορεί, εφ' όσον είναι δυνατό, να παίρνει τις αναγκαίες για την κατασκευή ποσότητες πόσιμου νερού και ηλεκτρισμού από τα υφιστάμενα δίκτυα την Ο.Λ.Θ. Α.Ε. Θα τον βαρύνουν οι δαπάνες της αγοράς και τοποθέτησης των αναγκαίων μετρητών, η δε χρέωση των καταναλώσεων θα γίνεται με βάση τα ισχύοντα σχετικά τιμολόγια της Ο.Λ.Θ. Α.Ε.
6. Ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση όπως, το αργότερο σε ένα μήνα μετά την επίσημη βεβαίωση πέρατος των εργασιών από τον Προϊστάμενο της Δ/σης Αξιοποίησης Χώρων - Έργων εκκενώσει και καθαρίσει τους κατεχόμενους λιμενικούς χώρους από τις βοηθητικές εγκαταστάσεις του, υλικά κ.λ.π., με ευθύνη και δαπάνες του, και να τους παραδώσει καθαρούς και όπως τους παρέλαβε αρχικά. Επίσης πρέπει να επανορθώσει τις τυχόν μεταβολές ή βλάβες που επέφερε στο υδραυλικό, ηλεκτρικό, σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο όπως και στα υπόλοιπα έργα του Λιμένα. Αν ο Ανάδοχος δεν εκτελέσει τις παραπάνω εργασίες, όπως είναι υποχρεωμένος, τότε η Ο.Λ.Θ. Α.Ε. έχει το δικαίωμα να προβεί σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, στην απελευθέρωση των κατειλημμένων εγκαταστάσεων και στην αποκατάσταση κάθε τυχόν μεταβολής ή βλάβης στα υπάρχοντα έργα. Παράλληλα και ανεξάρτητα η Ο.Λ.Θ. Α.Ε. έχει το δικαίωμα να καταλογίσει ενοίκιο στον Ανάδοχο για το διάστημα μετά τον πρώτο μήνα από την ημερομηνία βεβαίωσης πέρατος εργασιών. Το ενοίκιο θα υπολογισθεί με βάση το ισχύον σχετικό τιμολόγιο της Ο.Λ.Θ. Α.Ε.
7. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση, μετά από συνεννόηση με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. μέσω της Επίβλεψης, να οργανώσει τα συνεργεία του, τις μεταφορές, αποθέσεις, αποθηκεύσεις των υλικών του έργου και γενικά την εκτέλεση των εργασιών του, με τέτοιο τρόπο ώστε οι λειτουργίες του Λιμένα και γενικά των Λιμενικών Υπηρεσιών να μην εμποδίζονται ή να εμποδίζονται το δυνατόν λιγότερο. Οι μεταφορές και αποθέσεις κάθε είδους υλικών του έργου πρέπει να γίνονται σύμφωνα με την πρόοδο του έργου και σε ποσότητες που είναι άμεσα αναγκαίες, ώστε, χωρίς να καθυστερεί η εκτέλεση του έργου, να μην εμποδίζονται οι λειτουργίες του Λιμένα.

Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα, εφ' όσον συντρέχουν λειτουργικοί λόγοι για την Ο.Λ.Θ. Α.Ε., να ζητήσει από τον Ανάδοχο την αλλαγή του τρόπου μεταφοράς, απόθεσης και αποθήκευσης στο Λιμένα καθώς και την αλλαγή της χρονικής σειράς των αναγκαίων εργασιών, εφ' όσον αυτό είναι τεχνικά δυνατό. Ο Ανάδοχος, για τις τυχόν προηγούμενες αλλαγές, δεν δικαιούται καμιάς αποζημίωσης, ανεξάρτητα από τις - τυχόν - δυσχέρειες που θα του δημιουργηθούν.
8. Επισημαίνεται ότι ο χώρος στον οποίο θα κατασκευασθεί το έργο ελέγχεται και ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφωθεί στις εντολές της Λιμενικής Αρχής.

Άρθρο 32ο
Ασφάλιση - Μέτρα ασφαλείας - Φύλαξη έργων και υλικών

1. Ο Ανάδοχος πρέπει να ασφαλίσει με δαπάνες του όλο το προσωπικό του καθώς και όλα τα μηχανήματά του. Το εργατοτεχνικό του θα ασφαλισθεί σε Ασφαλιστικούς Οργανισμούς. Είναι στην κρίση του Αναδόχου η πρόσθετη ιδιωτική ασφάλιση. Η δαπάνη για τα ασφάλιστρα και τις εργοδοτικές εισφορές βαρύνει τον ίδιο, ο οποίος και θεωρείται εργοδότης για τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς. Στα ασφάλιστρα που το βαρύνουν περιλαμβάνεται και η ασφάλιση των μηχανημάτων.
2. Η Ο.Λ.Θ. Α.Ε. σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να επιβαρυνθεί με αποζημιώσεις για ατυχήματα σε πρόσωπα καθώς και με αποζημιώσεις για ζημιές σε ξένη ιδιοκτησία ή σε άλλα έργα, που θα προκαλέσει ο Ανάδοχος ή το προσωπικό του ή τα μηχανήματά του ή τα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιεί. Ακόμη και στην περίπτωση που παρά ταύτα καταλογισθούν σε βάρος της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. τέτοιες αποζημιώσεις, ο ανάδοχος είναι συμβατικά υποχρεωμένος να τις καταβάλλει ο ίδιος
3. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση πριν την έναρξη των εργασιών και μέχρι το πέρας τους, να πάρει κάθε αναγκαίο μέτρο για την πρόληψη ατυχημάτων, δεδομένου ότι ευθύνεται ποινικά και αστικά εξ ολοκλήρου για κάθε ατύχημα στο προσωπικό που απασχολείται απ' αυτόν ή από την Υπηρεσία και σε κάθε άλλο τρίτο, σύμφωνα με τις ισχύουσες για κάθε περίπτωση διατάξεις και τις σχετικές εντολές των αρμοδίων Υπηρεσιών (Υπηρεσία Ασφαλείας Ο.Λ.Θ. Α.Ε., Αστυνομική Αρχή κ.λ.π.).
Ειδικότερα ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνήσει με ευθύνη και δαπάνη του για την τοποθέτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις, προειδοποιητικών για κάθε περίπτωση πινακίδων και να φωτισημάνει αμέσως και επαρκώς τις εκσκαφές, τα διάφορα αποτιθέμενα προϊόντα εκσκαφών και υλικά, να αντιστηρίξει τις παρειές των εκσκαφών κ.λ.π.
4. Ανεξάρτητα από τη φύλαξη του Λιμενικού χώρου από τα εντεταλμένα όργανα της Ο.Λ.Θ. Α.Ε., ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνήσει με ευθύνη και δαπάνη του για τη φύλαξη όλων των υλικών που έχουν προσκομισθεί στο έργο και πιστοποιήθηκαν από την Υπηρεσία. Η φύλαξη είναι έναντι κινδύνου απώλειας, βλάβης ή φθοράς.
5. Ο ανάδοχος πρέπει να εφαρμόσει το Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε.) στο έργο, ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. ορίζονται οι εξής :
 - Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του αναδόχου.
 - Ορισμός τεχνικού ασφάλειας, συντονιστή ασφάλειας και γιατρού εργασίας. Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφάλειας, συντονιστή ασφάλειας καθώς επίσης του γιατρού εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (Ν. 1568/1985, Π.Δ. 294/1988, Π.Δ. 17/1996). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφάλειας και συντονιστή ασφάλειας και υγείας της εργασίας καθώς επίσης του γιατρού εργασίας γίνεται γραπτά και κοινοποιείται στη διευθύνουσα υπηρεσία και στο αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε. Για την κάλυψη αναγκών του σε υπηρεσία τεχνικού ασφάλειας, συντονιστή ασφάλειας και γιατρού εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού κλπ. ο Ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή και με ειδικά αδειοδοτημένη από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Π.Δ. 17/1996, Π.Δ. 95/1999) Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης του Επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞ.Υ.Π.Π.).
 - Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού αναδόχου για θέματα Α.Υ.Ε.
 - Οργάνωση υπηρεσιών Α.Υ.Ε. υπεργολάβων.
 - Εκπόνηση διαδικασιών ασφάλειας. Κατ' ελάχιστον απαιτούνται οι διαδικασίες για :
 - ο αναφορά ατυχήματος,
 - ο διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει της νομοθεσίας,
 - ο αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης,
 - ο χρήση μέσων ατομικής προστασίας,
 - ο εκπαίδευση προσωπικού,

- ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων.
- Διαδικασίες επιθεωρήσεων. Ο ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.
- Άλλες προβλέψεις :
 - εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο έργο προς το αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε,
 - κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης εργαζομένων σε θέματα Α.Υ.Ε.,
 - οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο,
 - πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα Α.Υ.Ε. με το συντονιστή Α.Υ.Ε. και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας.
- Υποχρέωση αναδόχου για σύνταξη - αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας Έργου (Σ.Α.Υ.)

Μαζί με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, δηλαδή μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος οφείλει να υποβάλει για έγκριση στη διευθύνουσα υπηρεσία Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας του έργου (Σ.Α.Υ.) σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΔ/οικ.177 απόφαση Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 266 Β/14.3.2001). Ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου υποχρεούται να αναθεωρεί και να αναπροσαρμόζει το Σ.Α.Υ. σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών.

Το ΣΑΥ περιλαμβάνει μέτρα και κανόνες ασφάλειας που πρέπει να λαμβάνονται στο συγκεκριμένο κάθε φορά έργο, ώστε οι εργασίες να πραγματοποιούνται κάτω από ασφαλείς συνθήκες, ελαχιστοποιώντας τις πιθανότητες πρόκλησης εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Το περιεχόμενο του Σ.Α.Υ. πρέπει να είναι το εξής :

- Γενικά στοιχεία: είδος του έργου και χρήση αυτού, σύντομη περιγραφή του έργου, ακριβής διεύθυνση του έργου, στοιχεία του κύριου του έργου, στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του Σ.Α.Υ.
- Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα οργανισμών κοινής ωφέλειας.
- Στοιχεία για την προσπέλαση στα εργοτάξια και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.
- Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων μέσα και γύρω από το εργοτάξιο.
- Πληροφορίες για υλικά κατασκευής που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων.
- Καθορισμός χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής αχρήστων.
- Συνθήκες αποκομιδής επικίνδυνων υλικών.
- Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α' βοηθειών.
- Μελέτες για κατασκευές, διατάξεις και εξοπλισμούς που απαιτούνται για εργασίες υψηλού κινδύνου και προκύπτουν από τις μελέτες (ειδικοί τύποι ικριωμάτων, διατάξεις πρόσδεσης για εργασία σε ύψος, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων ή επιχωμάτων κλπ.).
- Διαδικασίες για το χειρισμό θεμάτων ασφάλειας και υγείας για μελέτες που πραγματοποιούνται, αφού έχει αρχίσει η κατασκευή του έργου.
- Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του έργου σύμφωνα με το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου.
- Καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης

επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του έργου με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας (π.χ. X = χαμηλή εκτίμηση κινδύνου, M = μέτρια εκτίμηση κινδύνου και Y = υψηλή εκτίμηση κινδύνου) και σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης των φάσεων λήψη μέτρων για τους επιπλέον απορρέοντες κινδύνους.

- Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για επικίνδυνες εργασίες που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- Συγκεκριμένα μέτρα πρόληψης για τον εναπομείναντα εργασιακό κίνδυνο και ειδικά μέτρα για εργασίες με ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/1996).

Κατά την εκτέλεση του έργου το Σ.Α.Υ. τηρείται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή του Σ.Α.Υ.

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται η σύνταξη, αναθεώρηση, ενημέρωση και τήρηση του Σ.Α.Υ. αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας Έργου (Φ.Α.Υ.)

Μαζί με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, δηλαδή μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος οφείλει να υποβάλει για έγκριση στη διευθύνουσα υπηρεσία Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας του έργου (Φ.Α.Υ.) σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΔ/οικ.177 απόφαση Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Φ.Ε.Κ. 266 Β/14.03.2001). Ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου υποχρεούται να αναθεωρεί και να αναπροσαρμόζει το Φ.Α.Υ. σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών.

Ο ΦΑΥ περιλαμβάνει το μητρώο του έργου (δηλ. τα σχέδια και την τεχνική περιγραφή του), καθώς και οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου (όπως εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού, κλπ), και αποσκοπεί στην πρόληψη των κινδύνων κατά τις εργασίες αυτές.

Ο ανάδοχος έχει υποχρέωση να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία για έγκριση μαζί με το Σ.Α.Υ. και το Φάκελο Υγείας και Ασφάλειας (Φ.Α.Υ.). Επίσης ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου υποχρεούται να αναθεωρεί το Φ.Α.Υ. και ανάλογα με τις αναπροσαρμογές του Σ.Α.Υ. και σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών να το συμπληρώνει σταδιακά. Με την ολοκλήρωση του έργου ο συντονιστής ασφάλειας και υγείας του έργου συντάσσει και παραδίδει στον κύριο του έργου το τελικό Φ.Α.Υ. ενημερωμένο, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε.

Το περιεχόμενο του Φ.Α.Υ. πρέπει να είναι το εξής :

- Γενικά στοιχεία: είδος του έργου και χρήση αυτού, ακριβής διεύθυνση του έργου, αριθμός αδειάς, στοιχεία του κύριου του έργου, στοιχεία του συντονιστή ασφάλειας και υγείας που συντάσσει το Φ.Α.Υ.
- Στοιχεία από το μητρώο του έργου : τεχνική περιγραφή του έργου, παραδοχές μελέτης και σχέδια «ως κατασκευάσθη».
- Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες σε όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κλπ. Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευση, ηλεκτροδότηση, αέρια, ατμός κλπ.), στην πυρασφάλεια κλπ.
- Εγχειρίδιο λειτουργίας και συντήρησης του έργου : περιλαμβάνει τον κανονισμό λειτουργίας του έργου, π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν στη χρήση του έργου από

τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή, που θα διανεμηθούν στους χρήστες, ώστε κάθε ένας από αυτούς να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων. Επίσης περιλαμβάνει οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του έργου, π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στη συγκεκριμένη εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες έκτακτου περιστατικού κλπ. Τέλος περιλαμβάνει οδηγίες συντήρησης του έργου, όπου περιέχονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του έργου.

Κατά την εκτέλεση του έργου το Φ.Α.Υ. τηρείται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή του Φ.Α.Υ.

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φ.Α.Υ. συνοδεύει το έργο σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του κυρίου του έργου.

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται η σύνταξη, αναθεώρηση, ενημέρωση και τήρηση του Φ.Α.Υ. αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΝΟΜΟΘΗΤΗΜΑΤΟΣ	ΑΡ. ΝΟΜΟΘ.	ΦΕΚ
1	Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων	N. 1568/1985	177/A/85
2	Μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ	Π.Δ 17/96	11/A/96
3	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ	Π.Δ 16/96	10/A/96
4	Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού	Π.Δ. 1073/81	260A/81
5	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ	Π.Δ. 305/96	212A/96
6	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 89/656/ΕΟΚ	Π.Δ. 396/94	220A/94
7	Ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφάλειας ή/ και υγείας στην εργασία, σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/58/ΕΟΚ	Π.Δ. 105/95	67A/95
8	Υγιεινή και ασφάλεια στα υπόγεια τεχνικά έργα	Π.Δ. 225/89	106A/2.5.1989
9	Περί μέτρων υγιεινής και ασφάλειας των απασχολουμένων εις εργασίας συγκολλήσεων	Π.Δ. 95/78	20A/78
10	Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις Οδηγίες 89/392/ΕΟΚ και 91/368/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις μηχανές	Π.Δ. 377/93	160A/A15-9-93
11	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ	Π.Δ. 395/94	220A/19-12-94
12	Τροποποίηση του Π.Δ. 395/94 σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/63/ΕΚ του Συμβουλίου	Π.Δ. 89/99	94/A/13-5-99
13	Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών		931B/31-12-84
14	Περί αγοράς, μεταφοράς και κατανάλωσης εκρηκτικών	Π.Δ. 413/77	128A/77

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΟΣ	ΑΡ. ΝΟΜΟΘ.	ΦΕΚ
	υλών		
15	Τροποποίηση του Π.Δ. 395/94 όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 89/99.	Π.Δ. 304/00	241/A/3-11-00
16	Προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε αμιάντο κατά την εργασία	Π.Δ. 70α/88	31/A/17-2-88
17	Τροποποίηση του Π.Δ. 70α/88 σε συμμόρφωση με την οδηγία 91/382/ΕΟΚ	Π.Δ. 175/97	150/A/15-7-97
18	Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.	Π.Δ. 307/86	135/A/29-8-86
19	Για την προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες και τροποποίηση και συμπλήρωση του ΠΔ 307/86 σε συμμόρφωση προς την οδηγία του συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ	Π.Δ. 77/93	34/A/18-3-93
20	Καθορισμός οριακών τιμών έκθεσης και ανώτατων οριακών τιμών έκθεσης των εργαζομένων σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 91/322/ΕΟΚ και 96/94/ΕΚ της Επιτροπής και τροποποίηση και συμπλήρωση του Π.Δ. 307/86 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 77/93	Π.Δ. 90/99	94/A/13-5-99
21	Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και τα λοιπά ιδιωτικά έργα.	Ν. 1396/83	126/A/15-9-83
22	Περί μέτρων ασφάλειας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών	Π.Δ. 778/80	193A/80
23	Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας	Υ.Α. 130646/84	154B/19-3-84
24	Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του άρθρου 1 παραγράφου 1 του Ν.1568/85	Π.Δ. 294/88	138/A/88
25	Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους στο θόρυβο κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 86/188/ΕΟΚ	Π.Δ. 85/91	38 A/18-3-91
26	Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες του Συμβουλίου των Ε..Κ. 67/548/ΕΟΚ, 69/81/ΕΟΚ, 70/189/ΕΟΚ, 71/141/ΕΟΚ, 73/146/ΕΟΚ, 75/409/ΕΟΚ, 79/831/ΕΟΚ και της Επιτροπής των Ε.Κ. 76/907/ΕΟΚ, 79/370/ΕΟΚ.	Π.Δ. 329/83	118A/83 και 140A/83
27	Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες.	Π.Δ. 70/90	31 A/14-3-90
28	Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την χειρωνακτική διακίνηση φορτίων που συνεπάγεται κίνδυνο ιδίως για τη ράχη και την οσφυϊκή χώρα των εργαζομένων σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 90/269/ΕΟΚ	Π.Δ. 397/94	221A/19-12-94
29	Προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ.	Π.Δ. 399/94	221A/19-12-94
30	Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/383/ΕΟΚ.	Π.Δ. 186/95	97A/30-5-95
31	Τροποποίηση π.δ. 186/1995 "Προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου 90/679/ΕΟΚ και 93/383/ΕΟΚ" (97/A) σε συμμόρφωση με την οδηγία 95/30/ΕΚ.	Π.Δ. 174/97	150A/15-07-97

Άρθρο 33ο **Φωτογραφίες του έργου**

Ο Ανάδοχος πρέπει να μεριμνήσει ώστε με ευθύνη και δαπάνη του, από την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη τη διάρκεια τους, να φωτογραφίζει το έργο σε διάφορα στάδια της κατασκευής και ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα του έργου, ώστε να δίδεται σαφής εικόνα της φύσης, μορφής, έκτασης και προόδου του έργου. Οι φωτογραφίες πρέπει να είναι διαστάσεων τουλάχιστον 18 X 24 εκ. και θα παραδίδονται στη Δ/νση της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. τα αρνητικά και δύο αντίτυπά τους. Ο αριθμός των φωτογραφιών θα καθορισθεί από την Υπηρεσία, αλλά δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20). Οι φωτογραφίες αποτελούν απαραίτητο στοιχείο της τελικής επιμέτρησης.

Άρθρο 34ο **Σχέδιο αποτύπωσης του έργου**

Μετά την πλήρη αποπεράτωση των εργασιών κατασκευής του έργου και πριν από τη βεβαίωση πέρατος των εργασιών, ο Ανάδοχος, με δαπάνη του, πρέπει να συντάξει και να υποβάλει στην Υπηρεσία κατασκευαστικά σχέδια του έργου.

Τα σχέδια αυτά θα αποτελέσουν ένα κύριο στοιχείο της σύμφωνης με τη Σύμβαση εκτέλεσης του έργου και θα συνοδεύουν υποχρεωτικά την προτελική πιστοποίηση - λογαριασμό του έργου.

Τα σχέδια θα περιλαμβάνουν:

- α) τοπογραφικό σχέδιο της περιοχής και των οδεύσεων των αγωγών
- β) σχέδιο κέντρωσης και υψομετρικής αποτύπωσης των σταθμών
- γ) σχέδια των υφισταμένων δικτύων, των φρεατίων και άλλων τεχνικών κατασκευών
- δ) οποιοδήποτε άλλο σχέδιο ζητηθεί από την Υπηρεσία.

Άρθρο 35ο **Βεβαίωση πέρατος εργασιών**

Ισχύουν όσα αναφέρονται στο άρθρο 71 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 136 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα.

Άρθρο 36ο **Προσωρινή παραλαβή - Χρόνος συντήρησης έργου -** **Οριστική παραλαβή του έργου**

Όσον αφορά στην προσωρινή παραλαβή, το χρόνο υποχρεωτικής συντήρησης και την οριστική παραλαβή του έργου ισχύουν όσα αναφέρονται στα άρθρα 73, 74 και 75 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκαν με τα άρθρα 136 και 137 του Ν. 4070/2012 και ισχύουν σήμερα.

Άρθρο 37ο **Ποιότητα στα Δημόσια Έργα - Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου**

Απαιτείται η εκπόνηση και εφαρμογή Προγράμματος Ποιότητας Έργου σε κάθε δημόσιο έργο (Κατασκευή ή Μελέτη), του οποίου ο προϋπολογισμός, αν πρόκειται για κατασκευή, υπερβαίνει το ανώτατο όριο κατά το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις δεύτερης τάξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των αποφάσεων ΔΕΕΠ/οικ.502/13.10.2000 (ΦΕΚ 1265 Β'), ΔΙΠΑΔ/οικ. 611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β'), ΔΙΠΑΔ/οικ.501/1.7.2003 (ΦΕΚ 928 Β') του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Την ποιότητα των δημόσιων έργων αφορούν

και οι παρακάτω αποφάσεις: α) ΔΕΕΠΠ/οικ.4/19.1.2001 (ΦΕΚ 94 Β'), β) ΔΕΕΠΠ/οικ.110/12.5.2003 (ΦΕΚ 624 Β') του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθώς και γ) η Δ14/43309/5.3.2001 (ΦΕΚ 332 Β') του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Σχετικά με το Πρόγραμμα Ποιότητας Έργων ισχύει το άρθρο 59 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα

II. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΛΙΚΩΝ

Άρθρο 38ο

Α. Γενικά

Όλα τα υλικά που θα ενσωματωθούν στο έργο πρέπει να φέρουν σήμανση CE, σύμφωνα με την αριθμ. 6690/290/15.06.2012 (ΦΕΚ 1914/Β'/2012) Κοινή Απόφαση των υπ. Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και υπ. Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών: χαρακτηριστικά, τεχνικές προδιαγραφές, διαδικασίες αξιολόγησης, συμμόρφωσης και σήμανση συμμόρφωσης «CE».

Όλα τα υλικά, που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο, θα είναι αρίστης ποιότητας, υγιή, και χωρίς βλάβες, φθορές ή άλλα ελαττώματα. Οι φυσικές, χημικές και μηχανικές ιδιότητες και αντοχές των υλικών πρέπει να είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση και τους αντίστοιχους κανονισμούς που ισχύουν.

Ο Ανάδοχος πριν χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε υλικό στο έργο, έχει υποχρέωση να συνεργαστεί με την Υπηρεσία και να προσκομίσει δείγματα για εργαστηριακό έλεγχο σε κρατικά εργαστήρια (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, Α.Ε.Ι.).

Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου θα υπάρχει διαρκής παρακολούθηση του τρόπου εκτέλεσης των εργασιών και θα γίνεται τακτική δειγματοληψία των υλικών και του σκυροδέματος. Η αποστολή των δειγμάτων και των δοκιμών στα παραπάνω Εργαστήρια γίνονται με μέριμνα και δαπάνες του Αναδόχου υπό την επίβλεψη της Υπηρεσίας.

Οι επί τόπου έλεγχοι των υλικών και του σκυροδέματος γίνονται επίσης με μέριμνα και με δαπάνες του Αναδόχου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Γενικά όλες οι δαπάνες των ελέγχων και επανελέγχων βαρύνουν τον ανάδοχο.

Αν από υπαιτιότητα του Αναδόχου δεν διενεργούνται οι έλεγχοι και οι επανέλεγχοι, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να ζητήσει την διακοπή των εργασιών και αν ο Ανάδοχος δεν εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις και δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από την εργολαβία.

Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του για άρτια κατασκευή του έργου αν η Υπηρεσία δε διενεργήσει έλεγχο ή αν από τον έλεγχο δε διαγνώσει την ακαταλληλότητα ή τα ελαττώματα των υλικών.

Τα υλικά που η Υπηρεσία θα τα κρίνει ακατάλληλα για το έργο πρέπει να απομακρυνθούν, με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου. Αν ο Ανάδοχος διαφωνεί, τα υλικά δεν χρησιμοποιούνται μέχρι να κριθεί η καταλληλότητά τους από τα κρατικά Εργαστήρια. Η δαπάνη των εργαστηριακών ερευνών βαρύνει τον Ανάδοχο.

Για κατασκευαστικά ελαττώματα, και για παράλειψη συντήρησης εφαρμόζεται το άρθρο 60 του Ν. 3669/2008, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 135 του Ν. 4070/2012 και ισχύει σήμερα.

III. ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Άρθρο 39ο

1. Χάραξη και σήμανση των έργων

- α) Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εργασίας ή την λήψη προμετρητικών στοιχείων να προσδιορίσει με ακρίβεια το υψόμετρο του σημείου Υ σε σχέση με το +0,00 του παλιρροιογράφου της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. Η εξάρτηση των υψομέτρων θα γίνει από σημείο Υ.
- β) Η χάραξη και η σήμανση των έργων θα γίνει με μέριμνα και δαπάνη του Αναδόχου, σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης και τις σχετικές οδηγίες και εντολές της Υπηρεσίας.
- γ) Σε επί μέρους τμήματα του έργου υπάρχουν υποχρεωτικά υψόμετρα, όπως κρηπιδότοιχος, βάθρο κύλισης γερανών, ιστοί, φρεάτια κ.λ.π. και τα οποία πρέπει να λάβει υπόψη ο Ανάδοχος κατά τη σύνταξη των σχετικών σχεδίων εκτελέσεως. Τα σχέδια αυτά οριζοντιογραφικά και χωροσταθμικά, θα τα συντάξει αφού λάβει προμετρητικά στοιχεία του προβλήτα, σε κάρναβο 10 X 10 m , και πριν από την έναρξη οποιασδήποτε εργασίας. Πριν εφαρμοσθούν τα σχέδια αυτά θα εγκριθούν από τον επιβλέποντα Μηχανικό.
- δ) Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να δημιουργήσει δίκτυο υψομέτρων αναφοράς, ώστε να είναι εύκολος και ταχύς ο έλεγχος.

2. Περικοπές σε μη δόκιμες εργασίες

1. Στις περιπτώσεις που οι εργασηριακοί έλεγχοι των ασφαλικών εργασιών (Α 201 - Α 260 - Α 265 εμποτισμοί, προσαρμογές βάσει ζυγίσεων και αντιστοιχίσεως των ποσοτήτων σε επιφάνειες) δώσουν αποτελέσματα εκτός των επιτρεπόμενων από τη σύμβαση ή τις αντίστοιχες προδιαγραφές του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. ορίων, και εφ' όσον η ποσότητα της εργασίας γίνει αποδεκτή από την Υπηρεσία και δε διατάξει ανακατασκευή, τότε η εργασία θεωρείται κακότεχνη και επιβάλλεται ποινική ρήτρα υπολογιζόμενη βάσει του τύπου:

$$\Pi = v * A * [(T_k - T_e) / T_k]$$

Εφ' όσον υπολείπεται του κάτω ορίου ή βάσει του τύπου:

$$\Pi = v * A * [(T_e - T_a) / T_a]$$

εφ' όσον υπερβαίνει το άνω όριο, και όπου

Π: το ποσό της ποινικής ρήτρας

T_α: το άνω επιτρεπόμενο όριο

T_κ: το κάτω επιτρεπόμενο όριο

T_ε: η επιτευχθείσα τιμή, βάσει ελέγχων

A: η συμβατική αξία της εργασίας, προσαυξημένη με Γ.Ε. & Ο.Ε. (18%) και ποσοστό της αντιστοιχούσης αναθεωρήσεως

v: συντελεστής ίσος με δύο (2,0).

2. Στις περιπτώσεις που οι εργασηριακοί έλεγχοι (συμπύκνωση κατά την τροποποιημένη μέθοδο Proctor) των χωματουργικών εργασιών και των εργασιών οδοποιίας υπολείπονται των προδιαγραφόμενων από τη σύμβαση (μελέτη ή και τεχνικές προδιαγραφές) απαιτήσεων, τότε ελαχίστων τιμών, τότε, και εφ' όσον η ποσότητα της εργασίας γίνει αποδεκτή από την Υπηρεσία και δεν διατάξει ανακατασκευή, η ποινική ρήτρα υπολογίζεται με τον ανωτέρω προδιαγραφόμενο τρόπο (παρ. 2.1) με v= δύο (2,0).
3. Στις περιπτώσεις που οι εργασηριακοί έλεγχοι των σκυροδεμάτων δείξουν μειωμένη ποιότητα σκυροδέματος εν σχέσει με την προδιαγραφόμενη, τότε, και εφ' όσον η ποσότητα της εργασίας γίνει αποδεκτή από την Υπηρεσία και δεν διατάξει ανακατασκευή, η αντίστοιχη ποσότητα αποζημιώνεται με προσαρμογή της συμβατικής τιμής στην κατώτερα ποιότητα

σκυροδέματος, επί της οποίας (προσαρμοσμένης τιμής) εφαρμόζεται μειωτικός συντελεστής, του υπολοίπου θεωρουμένου ως ειδικής ποινικής ρήτρας λόγω κακοτεχνίας, ίσος με το ποσοστό της επιτευχθείσας ποιότητας σκυροδέματος κατά την κατασκευή προς την αρχικώς απαιτούμενη από τη σύμβαση.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ	ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ	ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΛΑΖΑΡΟΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ MSc, MBA	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΑΒΒΑΣ ΣΙΣΜΑΝΗΣ Δρ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ ΣΑΒΒΑΣ ΣΙΣΜΑΝΗΣ Δρ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ